

แบบรายงานผล

การตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

รอบที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

หน่วยงาน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

นโยบายการตรวจ : การลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

10. ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

10.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศนโยบายการศึกษา เรื่อง ส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) โดยมอบนโยบายให้สถานศึกษาจัดการศึกษา เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Up Skill) หรือทบทวนทักษะ (Re Skill) ให้แก่ผู้เรียนและประชาชนทั่วไป เพื่อให้มีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพจบแล้วมีงานทำและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขและเพื่อให้การส่งเสริมและสนับสนุนนักศึกษาและประชาชนทั่วไป ให้ได้รับการฝึกอาชีพ มีความรู้ไปสร้างอาชีพเสริมเกิดรายได้ระหว่างเรียนจบแล้วมีงานทำ และประกอบอาชีพต่อไป

10.2 ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

1) การพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ให้แก่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอาชีวศึกษา เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน

หน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1-2 สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และสำนักงานศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการและมีผลการดำเนินงานดังนี้

- ต้นสังกัดมอบนโยบายให้กับผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งในการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับผู้เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยดำเนินการจัดทำโครงการและกิจกรรมในการพัฒนาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง ด้วยการสร้างทักษะใหม่ ที่จำเป็นให้สอดคล้องกับความต้องการในอนาคต (Reskill) เพื่อยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้นเพื่อรองรับการเติบโตในอนาคต (Upskill) รวมถึงการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ต้องนำมาประยุกต์ใช้กับการทำงาน (New Skills) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

- ให้สถานศึกษาในสังกัดโดยบูรณาการเนื้อหาการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่ส่งเสริมทักษะอาชีพสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของท้องถิ่น

- พัฒนาครูด้วยรูปแบบที่หลากหลาย เน้นเทคโนโลยีและการสร้างอาชีพในอนาคต กิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด เช่น Coding, Computing , AI, STEM, PBL, และรายวิชา IS เป็นต้น

- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆ ในการสร้างโอกาส และแหล่งเรียนรู้ เพื่อฝึกประสบการณ์ โดยลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ด้านการฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เพื่อสร้างและขยายเครือข่ายความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษา และการเชิญชวนนักเรียนเข้าร่วมโครงการ เพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ

สำนักงานการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการและมีผลการดำเนินงานดังนี้

- โครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะทางด้านการเงินของนักเรียนและนักศึกษา ปีการศึกษา 2566 โดยจัดอบรมการจัดทำแผนธุรกิจ และส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ในการทำธุรกิจระหว่างเรียนและลงมือปฏิบัติจริงโดยบูรณาการกับรายวิชาธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ โดยการสนับสนุนพื้นที่การเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติภายในวิทยาลัยฯ และมีศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาคอยให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการดำเนินธุรกิจของนักเรียนวิทยาลัยดำเนินการภายใต้โครงการศูนย์บ่มเพาะอาชีพในการสร้างผู้ประกอบการ และเกิดรายได้ระหว่างเรียน รวมทั้งการสร้างความมั่นใจให้กับสถานประกอบการที่นักเรียน นักศึกษาออกฝึกงาน และฝึกประสบการณ์ ให้สามารถรับเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการและมีผลการดำเนินงานดังนี้

- ประสานส่งเสริมความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

- ส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุน จัดให้มีการเชื่อมโยง หลักสูตรของสายอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นการเสริมศักยภาพ แก่ผู้เรียน (Upskill) หรือเพิ่มพูนทักษะใหม่ (Reskill) โดยได้รับการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ และผู้เรียนจะได้รับใบประกาศนียบัตรตามสมรรถนะอาชีพ เพื่อนำไปใช้ประกอบการสมัครงาน การขอขึ้นเงินเดือน การประกอบวิชาชีพที่ตรงตามความต้องการและความถนัดของตนเอง

ทั้งนี้ ผู้เรียนที่อยู่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี เป็นนักศึกษาที่อยู่นอกระบบการศึกษา จึงจัดให้มีการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) หรือทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ผู้เรียนและประชาชนทั่วไป เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างแอร์ การค้าขาย การเกษตร ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยผู้เรียนหรือประชาชน ช่วยลดค่ารายจ่ายในครัวเรือน และเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา ทั้งสายวิชาการ และสายอาชีพให้มีรายได้จากวิชาที่เรียน มีโอกาสฝึกงานระหว่างเรียน เพื่อสร้างบุคลากรที่มีทักษะและความสามารถตรง ต่อความต้องการของการจ้างงาน แก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษาที่เป็นรากฐานสำคัญของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

แบบรายงานการติดตามผลการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพชุมชนจบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)							
ที่	สถานศึกษา	ผู้ผ่านการฝึกอาชีพ		รวม	ผู้ผ่านการฝึกอาชีพที่จบแล้วมีงานทำ		รวม
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
1	สกร.อำเภอลำลูกกา	18	582	600	0	44	44
2	สกร.อำเภอลาดหลุมแก้ว	39	638	677	0	28	28
3	สกร.อำเภอคลองหลวง	14	602	616	1	44	45
4	สกร.อำเภอเมืองปทุมธานี	20	794	814	1	71	72
5	สกร.อำเภอหนองเสือ	55	496	551	0	113	113
6	สกร.อำเภอสสามโคก	16	899	915	0	12	12
7	สกร.อำเภอธัญบุรี	42	479	521	0	12	12
รวม		204	4,490	4,694	2	324	326

2) การแสวงหาเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาทวิภาคี เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ

สำนักงานการอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการ ดังนี้

- มีการต่อยอดในธุรกิจที่นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในวิทยาลัยฯแล้วประสบความสำเร็จมีรายได้เสริมระหว่างเรียนและได้นำธุรกิจนั้นไปเผยแพร่ให้กับชุมชนโดยมีการจัดอบรมอาชีพเสริมให้กับชุมชนรอบๆวิทยาลัยฯ และส่งเข้าแข่งขันสิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ ระดับอาชีวศึกษา เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆร่วมกับชุมชน มีโครงการ และกิจกรรมในการประสานกับชุมชนทั้งการให้บริการวิชาการ และวิชาชีพ และกันร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดทักษะใหม่ และทบทวนทักษะ

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการ ดังนี้

- ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนโดยจัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาในสังกัด มีการดำเนินการจัดอาชีพในรูปแบบหลักสูตร 1 อำเภอ 1 อาชีพ หลักสูตรระยะสั้น แบบขั้นเรียน (31 ชั่วโมงขึ้นไป) และหลักสูตรระยะสั้นกลุ่มสนใจ (ไม่เกิน 30 ชั่วโมง) มีการจัดทำแผนการสอนที่มีจุดประสงค์วิธี/ขั้นตอน ใช้สื่อ ใบความรู้ แผ่นพับ มีการวัดผลประเมินผลจากการสังเกต ชิ้นงาน โดยครู กศน.ตำบล และวิทยากรร่วมกันค้นหา สืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่นและในเว็บไซต์ ยูทูป เช่น หลักสูตรการทำกระเป๋าพลาสติกเคดูพาสที่มีการสานกระเป๋าจากเส้นพลาสติกแล้วมีการตกแต่งลวดลายสวยงามเพื่อสามารถแข่งขันในตลาด และหลักสูตรการสานตะกร้าจากผักตบชวา ซึ่งที่นับว่าเป็นวิชาชีพที่ไม่มีความสำคัญทางระบบนิเวศ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

- สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดปทุมธานี ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยวิทยากรและครู กศน.ตำบล เพื่อให้มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับสภาพปัญหาท้องถิ่นและความต้องการของประชาชน ซึ่งบางสถานศึกษาได้มีการพัฒนาหลักสูตรด้าน New-skill Up skill และ Re skill โดยจัดให้มีทำหลักสูตรที่มีเนื้อหาองค์ประกอบครบถ้วนตามกระบวนการ โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอหนองเสือ

มีผู้เรียนให้ความสนใจการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ, การปลูกผักผลไม้และการพัฒนาทักษะเทคนิคความรู้ใหม่ ๆ เช่น การทำเกษตรธรรมชาติ การแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร และผลิตภัณฑ์กล้วยหอมทองทอดกรอบ (หอมนอกกรอบ) ยังได้รับคัดเลือกเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการฝึกและพัฒนาอาชีพร่วมกับหน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัด และมีศักยภาพในการพัฒนาต่อยอด เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน ระดับจังหวัด พ.ศ. 2567 โดย ครู กศน.ตำบล มีการสำรวจความต้องการชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและตลาดแรงงานมีแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการจัดทำฐานข้อมูลหลักสูตรภูมิปัญญาและวิทยาการ

- ประสานภาคีเครือข่าย การจัดทำวัสดุ อุปกรณ์ให้เพียงพอแก่ผู้เรียน ตลอดจนจัดหาสถานที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนและทำการวัดผลประเมินผลโดยวิทยากรตามสภาพจริง มีการทำแบบประเมินความพึงพอใจ จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม เพื่อรายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบและมีอนุวัติการจบหลักสูตร มอบวุฒิบัตรแก่ผู้เรียน นอกจากนี้มีแบบติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ โดยครู กศน.ตำบล ดำเนินการติดตามและกรอกข้อมูลผู้จบหลักสูตรนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ ต่อยอดอาชีพเดิม สร้างรายได้เสริม หรือลดค่าใช้จ่ายและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

10.3 ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหา และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1.การสร้างให้เกิดการเรียนรู้ทักษะในรายวิชาธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ ในสถานการณ์จริงในปัจจุบัน ควรมีการจัดสรรเวลาเรียนให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทของคนในชุมชนนั้นๆอย่างเหมาะสม	1. ปรับตารางเรียนและวิธีการจัดการเรียนรู้	1. นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
2. ความพร้อมในเรื่องของเวลาในการลงพื้นที่มีจำกัด เนื่องจากคนในชุมชนเองมีเวลาว่างในช่วงวันหยุด เช่นวันอาทิตย์ที่ไม่สอดคล้องกับตารางการเรียนรู้ของนักเรียน	2. ปรับตารางเรียนและวิธีการจัดการเรียนรู้	2. นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

10.4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

จากการดำเนินการอบรมอาชีพเสริมในชุมชนเพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill) พบรูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี

1) การกำหนดนโยบายความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยของรัฐ และเอกชนในการร่วมกันทำโครงการการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill)

10.5 ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill) หน่วยงานการศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ได้ให้ข้อเสนอแนะสรุปเป็นภาพรวมได้ ดังนี้

10.6 รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

1) สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดปทุมธานี มีแบบอย่างที่ดี คือ

- ผลิตภัณ์จากผักตบชวา แบบอย่างที่ดี (Best Practice) ของ สกร.อำเภอสามโคก ได้รับรางวัลผลิตภัณ์ 5 ดีพรีเมียม มีการพัฒนารูปแบบการสานเป็นของใช้ประจำวัน เช่น กระจ่างกระดาษรูปไก่ ชั้นโต๊ะ ซึ่งได้รับความนิยมเป็นจำนวนมาก ปัจจุบัน กลุ่มอาชีพผลิตภัณ์ที่มีรายได้ที่ยั่งยืนสามารถต่อยอดเป็นวิทยากร เนื่องจากมีผู้นำในกลุ่มได้ไปเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง เช่น ไปเรียนรู้การทำรองเท้าจากผักตบชวา ในการนี้ สกร.อำเภอสามโคกได้นำผลิตภัณ์ผักตบ ที่ได้รับรางวัล 5 ดีพรีเมียมระดับจังหวัดเป็นรางวัลแห่งความสำเร็จ และนำผลิตภัณ์ผักตบชวาประชาสัมพันธ์ในงาน “ศึกษาธิการแรงงาน- ร่วมใจ สู้ไทยมีงานทำ” ในวันจันทร์ที่ 27 มีนาคม 2566 ณ วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี